

Hodnotící zpráva

**k plánu aktivit Zdravého města a místní Agendy 21 ve
Velkém Meziříčí
za rok 2023**

Obsah:

1 PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V EVROPĚ.....	3
2 PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V ČESKÉ REPUBLICCE - NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST.....	3
3 MÍSTNÍ AGENDA 21.....	4
4 ZDRAVÉ MĚSTO A MA21 VE VELKÉM MEZIŘÍČÍ.....	5
5 AKTIVITY REALIZOVANÉ V ROCE 2023	
Den pro ženu.....	8
Den vody.....	9
Beseda s Petrem Harazinem	10
Čistá Vysočina.....	11
Den Země.....	12
Férová snídaně	13
Den bez tabáku.....	14
Den zdraví.....	15
Den záchranářů.....	16
Kola pro Afriku.....	17
Evropský týden mobility a Evropský den bez aut	18
Vánoční bruslení.....	19
6 PLÁNOVÁNÍ S VEŘEJNOSTÍ.....	20
7 GRANTOVÝ PROGRAM ZDRAVÉ MĚSTO 2023.....	20
8 MEDIALIZACE ZDRAVÉHO MĚSTA A MÍSTNÍ AGENDY 21.....	21
9 AKREDITOVANÉ VZDĚLÁVÁNÍ.....	21
10 MA21 - ZÍSKÁNÍ KATEGORIE "B"	22
11 ZÁVĚR.....	23

1 PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V EVROPĚ

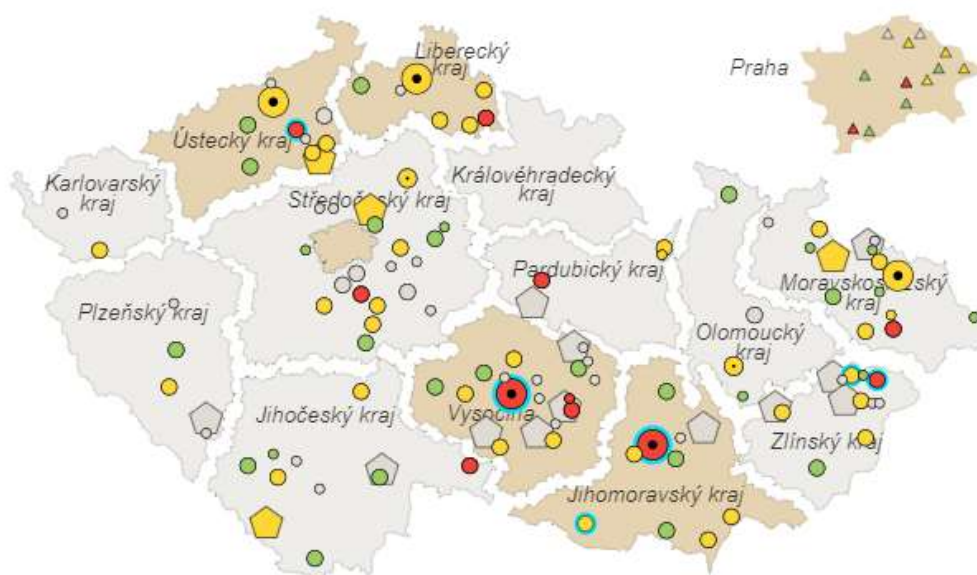
Mezinárodní projekt Zdravé město je již od roku 1988 realizován Světovou zdravotnickou organizací. Pro evropský region WHO je centrála programu umístěna v Kodani.

Všechna zdravá města spojuje především myšlenka kvalitnějšího, zdravějšího a spokojenějšího života jejich občanů. Proto se intenzivně zabývají všemi oblastmi života, které mohou mít vliv na zdraví a pohodu obyvatel. Systematicky podporují kvalitu veřejné správy, kvalitu strategického plánování a řízení s ohledem na udržitelný rozvoj a podporu zdraví, aktivně se ptají svých obyvatel na jejich názory. Nejedná se tedy pouze o stav životního prostředí, ale především o zdravý životní styl lidí a odpovědnost vůči budoucím generacím. V Evropě je aktuálně zapojeno 1300 Zdravých měst ve 30 zemích. Na regionální úrovni se skrze Zdravé město realizují zásady dokumentů OSN Zdraví 21 (dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva) a Agenda 21 (program pro 21. století, který ukazuje cestu k udržitelnému rozvoji na naší planetě Zemi).

2 PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V ČESKÉ REPUBLICĚ – NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST

Myšlenky výše uvedeného projektu se v České republice začaly realizovat již v roce 1989. Národní síť Zdravých měst České republiky (NSZM), byla vytvořena jedenácti aktivními městy v roce 1994. Od roku 2003 je asociace otevřená všem formám municipalit.

NSZM je mezinárodně certifikovaná asociace aktivních místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů a podporují zdravý životní styl svých obyvatel. NSZM sdružuje 139 členů s regionálním vlivem na 2347 měst, obcí a regionů, ve kterých žije 5,590 mil. obyvatel (tj. 51 % populace ČR).

Zdravá města se promyšleně snaží utvářet město jako kvalitní a příjemné místo pro život na základě dohody s místními obyvateli. Nástrojem k realizaci projektu Zdravé město a místní Agendy 21 ve Zdravých městech, obcích a regionech ČR je Metodika NSZM ČR. Metodika vznikala po dobu více než deseti let. NSZM na jejím zpracování spolupracovala a nadále ji rozvíjí společně s řadou odborných partnerů, např. Univerzitou Karlovou a dalšími vysokými školami, resorty, členy Rady vlády pro udržitelný rozvoj a rovněž s regionálními odbornými institucemi. Metodika získala titul "Světový projekt EXPO 2000". NSZM je také akreditovanou vzdělávací institucí.

NSZM poskytuje členským municipalitám cenné informace k finančním zdrojům, zprostředkovává spolupráci s odbornými partnery, vzdělává pracovníky úřadů v oblasti udržitelného rozvoje, strategického řízení atd. a v neposlední řadě také propaguje úspěšné aktivity města na celonárodní úrovni.

3 MÍSTNÍ AGENDA 21

Sousloví se skládá ze tří výrazů, každý plní určitý odkaz.

Slovo Místní – odkazuje na naši obec, vlastní místo působení, místo, kde žijeme.

Slovo Agenda – je latinského původu a znamená program nebo také seznam věcí, které je třeba udělat, aby bylo dosaženo cíle.

Číslo 21 - vztahuje se k tomu, co musíme udělat v 21. století, vyzývá k uvažování v delším časovém horizontu.

MA 21 je programem konkrétních obcí, měst, regionů, který zavádí principy trvale udržitelného rozvoje do praxe při zohledňování místních problémů. Program je tvořen za účasti a ve spolupráci s občany a organizacemi a jeho cílem je zajištění dlouhodobě vysoké kvality života a životního prostředí na daném místě nejen současných obyvatel města, ale také generací jejich dětí.

MA21 je nástroj ke zlepšování kvality veřejné správy a strategického řízení, zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, s cílem podpořit systematický postup k udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni. Samosprávy, které již dnes metodu MA21 uplatňují, používají jednoduchou definici toho, co tím sledují: "Dělat správné věci správně".

Je to proces, který není dán zákonem ani vládním nařízením, závisí na vůli místních úřadů a pomoci dalších klíčových partnerů – neziskových organizací, škol, podnikatelů, sdružení a veřejnosti samé. MA21 usiluje o vyvážené prosazování tří principů udržitelného rozvoje (hospodářský rozvoj, sociální požadavky a ochrana životního prostředí) na regionální úrovni. Zaměřuje se na místní rozvoj, podporuje ekologické aktivity obyvatel, společenský a kulturní

život měst a obcí.

Nástrojem měření kvality uplatňování principů MA21 je sada kritérií rozdělených do čtyř kategorií A (nejvyšší) až D (nejnižší). Kritéria umožňují všem municipalitám ověřit, zda a na jaké úrovni v praxi realizují procesy MA21. Plnění kritérií je sledováno ve veřejně přístupné Databázi MA 21 na www.ma21.cz.

Město Velké Meziříčí se přihlásilo k MA21 v roce 2001.

4 ZDRAVÉ MĚSTO A MA21 VE VELKÉM MEZIRÍČÍ

Jak je zdravý člověk, tak může být zdravé i město. Jde tedy o sladění mnoha oblastí zvyšování úrovně a kvality života občanů. Životní prostředí, doprava, sociální oblast, bezpečnost, školství, volný čas – to vše jsou oblasti důležité pro každého z nás. Zdravé město je nutné chápat jako dlouhodobý a stále se vyvíjející projekt, který předpokládá aktivní zapojení obyvatel do rozvojových aktivit města.

Hodnotící zpráva Zdravého města Velké Meziříčí a místní Agendy 21 (dále ZM a MA21) je nástrojem, jak přehlednou a poutavou formou informovat vedení města, zastupitele a širokou veřejnost o jednotlivých aktivitách realizovaných v rámci Zdravého města Velké Meziříčí a MA21 v uplynulém roce. Tato zpráva obsahuje výčet splněných aktivit, dosažených úspěchů a přínosů včetně fotodokumentace z realizovaných akcí a činností.

Město Velké Meziříčí je od roku 2001 řádným členem asociace Národní sítě Zdravých měst ČR (dále jen NSZM ČR). Přistoupením do NSZM ČR se zavázalo naplňovat zásady a cíle místní Agendy 21, a to přijetím Deklarace projektu Zdravé město Velké Meziříčí (25.2.2003). MA21 je oficiální metoda pro zvyšování kvality veřejné správy, která umožňuje, aby se město rozvíjelo v rovnováze všech klíčových oblastí – sladilo hospodářský rozvoj se sociálními požadavky a respektovalo životní prostředí. Nástrojem pro měření a hodnocení MA21 je sada kritérií. Úspěšnost v jejich naplňování pak rozděluje zúčastněná města do čtyř základních kategorií – od nejnižší kategorie D až po nejvyšší kategorii A. Těmto kategoriím předchází ještě tzv. nultá kategorie tj. „Zájemci“.

Během let fungování Zdravého města Velké Meziříčí postoupilo v roce 2010 z kategorie D do kategorie C, v roce 2017 jsme auditovali v kategorii C první oblast, v roce 2018 další dvě oblasti, čímž jsme splnili kritérium pro C* a v roce 2019 jsme auditovali 7 oblastí a splnili jsme kritéria pro C***. V roce 2020 jsme splnili všechna požadovaná kritéria a postoupili jsme do Kategorie B. V roce 2023 jsme tuto kategorii obhájili.

Audity udržitelného rozvoje jsou zaměřeny na 10 základních témat rozvoje v souladu s mezinárodními Aalborskými závazky. Audity hodnotí stav a trendy ve sledovaných tématech s ohledem na dlouhodobý udržitelný rozvoj města. Metodiky jsou využitelné v programech a

metodách pro udržitelný rozvoj měst, obcí a regionů v ČR – zejména MA21, dále Smart City, ad. V metodě MA21 jsou Audity UR přímou součástí hodnocení v pokročilých kategoriích. Audity UR dle Metodik jsou významnými analytickými podklady pro strategie a koncepce. Metodiky mají návaznost na implementaci dokumentu ČR 2030 a Cílů udržitelného rozvoje v rámci Metodik hodnocení udržitelného rozvoje municipalit a regionů (dle mezinárodních Aalborských závazků):

Správa věcí veřejných a územní rozvoj – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu
- zpracováno v roce 2022 – Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B

Životní prostředí – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu
- zpracováno v roce 2022 – Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B

Udržitelná výroba a spotřeba – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B

Doprava – zpracováno v roce 2018 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B

Zdraví – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2023 v kategorii B

Místní ekonomika a podnikání – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B

- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2023 v kategorii B

Vzdělávání a výchova – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B

- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2023 v kategorii B

Kultura a volný – zpracováno v roce 2017 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B

- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2023 v kategorii B

Sociální prostředí – zpracováno v roce 2018 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B

- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2023 v kategorii B

Globální odpovědnost – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B

- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu

- zpracováno v roce 2023 v kategorii B

V roce 2023 tuto asociaci tvořilo více než 139 měst, obcí, městských částí, mikroregionů a místních akčních skupin, které se zapojují do postupu strategického rozvoje a do diskusí o záměrech města v souladu s požadavky udržitelného rozvoje a aktivním zapojením veřejnosti.

5 AKTIVITY REALIZOVANÉ V ROCE 2023

Den pro ženu

Termín: 11.3.2023

V sobotu 11. března se v příjemném prostoru předšálí kina Jupiter clubu se konal malý veletrh tvoření s názvem Den pro ženu. Pod taktovkou Libuše Kotoučkové se sešly šikovné ženy, aby svým umem dělaly radost ostatním ženám.

Ke koupi nabídlly svíčky – vonné i z včelího vosku, perníčky, výšivky, kosmetiku, šperky z korálků, keramiku, šité tašky a kapsičky,

zástěry, chňapky, obrázky malované i vyšívané i zavinovačky pro miminka. Prostě nabídka pro každou věkovou skupinu i příležitost. Svoji úctu k ženám nezapomněl vyjádřit ani starosta města Alexandros Kaminaras, který věnoval každé z prodávajících žen růži. Doprovázela ho předsedkyně komise Zdravého města paní Zdeňka Peterková, která přidala drobnou sladkost na posilněnou. Akce se konala pod záštitou komise Zdravého města.

Den vody

Termín: 18.-25.3.2023

V rámci akce „Den vody“, která probíhala od 18. do 25. března. Letošním tématem Světového dne vody bylo Urychlení změn prostřednictvím partnerství a spolupráce. Ve Velkém Meziříčí se této akci zúčastnily čtyři subjekty: Skaut Velké Meziříčí, Chaloupky, o.p.s., a lesní mateřská škola, otužilci a Městská knihovna Velké Meziříčí.

Skautské středisko si připravilo pro veřejnost Stezku vody, po které mohli zájemci putovat až do konce dubna. Na chaloupecké zahradě se mohli návštěvníci od 20. do 24. března inspirovat v hospodaření s vodou v době zvyšujícího se sucha. Po celý měsíc v předsálí kina Jupiter clubu byla k dispozici výstava Fakta o klimatu. Otužilecký Klub ledních medvědů Třebíč si připravil ukázkové plavání otužilců v sobotu 25. března v rybníčku pod Hotelem Amerika, které bylo velkou výzvou pro všechny, kdo si chtěli otužování pod odborným dohledem vyzkoušet. Pro také odvážlivce bylo připraveno místo na převlékání, teplý čaj a buřt na opečen. Městská knihovna VM si dne 22. března připravila pro děti od tří do šesti let hraní s písničkou Prší, prší jen se leje nazvané Dešťová kapela. Akce se konaly pod záštitou komise Zdravého města, která Den vody 2023 koordinovala.

Beseda s Petrem Harazinem

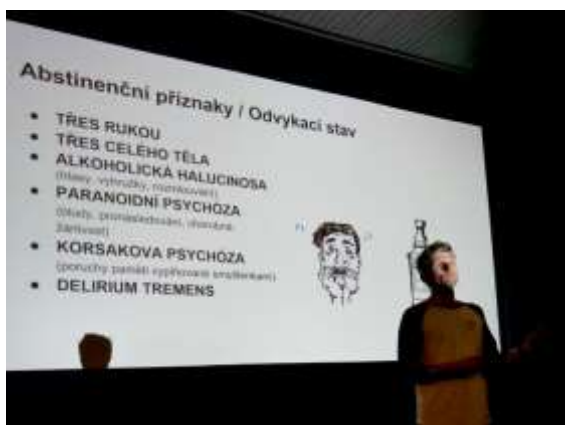
Termín: 13.4.2023

Dne 13. dubna 2023 zavítal do Velkého Meziříčí frontman havířovské kapely Nebe, Petr Harazinem. Na besedu se středoškoláky ho pozvala komise zdravého města a zahájit ji přišel starosta Alexandros Kaminaras.

Petr Harazin je čtyři roky abstinující alkoholik, který se rozhodl své nezáviděníhodné zkušenosti předávat dál, a tím pomáhat lidem, kteří při popíjení alkoholu nevědí, s čím mají tu čest. Trošku asi využívá svého postavení známé osoby. Je nejen hudebník, ale také textař, který napsal písně třeba pro Richarda Krajčá nebo Karla Gotta. Co však zaujalo studenty v Jupiter klubu byla autentičnost, pravdivost a syrovost jdoucí chvílemi až na dřevě.

Se středoškoláky hovořil jazykem, kterému rozuměli. Alkohol nazýval chlastem, ale tím slovník hrubších slov v podstatě vyčerpal. Jeho beseda byla skutečnou besedou, nikoli frontálním útokem sdělovatele, který má jedinou pravdu a návod na cestu z krize. Posлуhače čas od času vtahoval do děje, ptal se jich na názory, zkušenosti. A oni? Hlásili se o slovo a bavili se s ním. Několik studentů se potřebovalo na něco zeptat ještě po ukončení besedy. Se všemi trpělivě hovořil, protože dobře ví, že třeba právě tato chvílka může rozhodnout o jejich budoucímu vztahu k lákadlu jménem alkohol.

Čistá Vysočina

Termín: 10.-23.4.2023

K Mezinárodnímu dni Země, který připadá na 22. dubna, kraj tradičně pořádá osvětovou akci Čistá Vysočina, která proběhla letos už po čtrnácté. Úklid probíhal v termínu od 10. do 23. dubna 2023. Dobrovolníci se mohli přihlásit pomocí elektronického formuláře do 28. února 2023. Kraj akci realizuje v rámci dvou svých projektů Zdravý Kraj Vysočina a MA21.

Akce Čistá Vysočina se zúčastnilo deset zaměstnanců velkomeziříčské radnice, kteří se vydali v rukavicích a s igelitovými pytlí sbírat odpadky do okolí města. Sběrači se vydali na tradiční lokalitu Palouky, stráž pod ulicí Nad Plovárnou a kolem školky k Pivovaru. Osvětovou akci podpořili koordinátoři ze Zdravého města Velké Meziříčí a pracovníci z odboru životního prostředí, správního odboru, odboru finančního, odboru výstavby a územního rozvoje a odboru dopravy a silničního hospodářství.

Den Země

Termín: 20.4.2023

Na Den Země připravily Chaloupky společně se Zdravým městem Velké Meziříčí pro veřejnost akci, které se mohli zájemci zúčastnit.

V rámci Dne Země se v Balinách dne 23. dubna se Chaloupky zaměřili na téma domácí ekologie aneb každý může pomoci Zemi. Zájemci mohli získat řadu námětů, jak vést domácnost ekologicky.

Od 13. do 16. hodin byl pro zájemce připraven bohatý program: výroba domácí kosmetiky, voskových ubrousků či plevelové pomazánky, co používat a čeho se vyvarovat při úklidu, v kuchyni i na zahradě atd. Odpoledne zpříjemnila živá hudba, ke které si návštěvníci mohli dát kávu s moučnickem.

20. dubna si připravilo Centrum Kopretina – Velké Meziříčí pro děti i dospělé akci v rámci Dne Země. Připraveny byly stanoviště inspirované čtyřmi živly Země – oheň, voda, vítr a země – a na nich zábavné a poučné úkoly. Na akci zavítalo 75 dětí a 42 rodičů a prarodičů.

Férová snídaneň Termín: 13.5.2023

Druhou květnovou sobotu se v zahradě Husova domu uskutečnila Férová snídaneň. Pořádalo ji Zdravé město Velké Meziříčí ve spolupráci s místním evangelickým sborem. Hlavní myšlenkou Férové snídaně, která je zaměřená na Fair trade, je podpořit prodejce a pěstitele ve světě tím, že si jejich výrobky koupíme za férovou cenu. Samozřejmě nechyběly ani ochutnávky zdarma v podobě pomazánek, sýrů, buchet a podobně. Součástí dne byly i soutěže o nejlepší připravené pokrmy. Akce se v průběhu dne účastnilo přibližně 150 lidí.

Události se zúčastnil také místostarosta města Martin Kaman, který poděkoval faráři Markétě Slámové za spolupráci. Doprovodný program nabídl hudbu i hry pro menší.

Den bez tabáku

Termín: 2.6. – 4.6.2023

Celkem 153 schodů zdolali příznivci akce s protikuřáckou tematikou Vzhůru za čistým vzduchem, která se uskutečnila ve dnech 2. až 4. června. Do osvětové kampaně Světový den bez tabáku zapojili organizátoři ze Zdravého města Velké Meziříčí věž kostela sv. Mikuláše.

Výstup na kostelní věž podniklo 323 účastníků. Nejvíce jich přišlo v neděli,

a to celkem 150 účastníků. Kromě samotné návštěvy věže se mohli návštěvníci zúčastnit interaktivní hry zvané Záhada prvního hodináře nebo si prohlédnout expozici, která se zabývá jak samotnou věží, tak i dalšími zajímavostmi Meziříčí.

Událost se pojila s mezinárodní kampaní Světový den bez tabáku, kterou podporuje Státní zdravotní ústav i Světová zdravotnická organizace (WHO), z jejíž iniciativy se Světový den bez tabáku vyhlašuje už od roku 1987.

Podle WHO zabije kouření téměř 6 milionů lidí ročně, z nichž je většina kuřáků, ale i více než 600 000 nekuřáků vystavených pasivnímu kouření. Žádné jiné spotřební zboží nezabije tolik lidí, a tak zbytečně jako tabák, který má na svědomí ve dvacátém století 100 milionů životů.

Den zdraví na téma „Regionální potravina“

Termín: 5. 9.2023

Část velkomeziříčského náměstí se proměnila na festival neziskového sektoru města, pořadatelé ze Zdravého města Velké Meziříčí nechali postavit stánky pro firmy v okolí zabývající se zdravou výživou, vystavovatele a organizace, které se podílely na doprovodném programu. Nechybělo ani vystoupení Brněnských písničkových tetin, které přijely do Velkého Meziříčí s programem Tetiny v kuchyni. Je pak na pódiu vystřídalí pánové Pavel Brichzin a Karel Jonák a jejich kuchařskou show.

Návštěvníci měli možnost nechat si změřit tlak, cholesterol a hladinu cukru v krvi, navštívit výtvarné dílničky pro nejmenší a jejich rodiče nebo absolvovat kvízy. Možností bylo mnoho, jen tak poslouchat, vzdělávat se, poučit se, bavit se i nakupovat např. regionální produkty. Prodejci zejména regionálních potravin nabízeli vše v bio kvalitě nebo výrobky ručně vyráběné. Zaplněnost náměstí vypovídala o zájmu občanů a oblíbenosti této tradiční akce.

Prodejci: Olejový mlýn Petráveč, Rybářství Kolář, Spolek včelařů, Dana Láníková, Poex Velké Meziříčí, Vinotéka v Radnické, Zahradnictví Rozmarínek, Farma Jura, Centrum Kociánka, středisko Březejc, Hotelová škola Světlá a SOŠŘ Velké Meziříčí, Nominal, LC rosa – bylinné čaje z Vysočiny, Pekařství Řečice, Pod Holým vrchem.

Na doprovodném programu se podíleli: Oblastní charita Žďár nad Sázavou, Nízkoprahový klub WELLMEZ, DÓZA – středisko volného času Velké Meziříčí, Kopretina – centrum pro rodiče s dětmi, Chaloupky o.p.s. a lesní škola, Nemocnice sv. Zdislavy, a.s., Dům zdraví spol. s r.o., Jupiter club, NESÁ – denní stacionář, ČSŽ – Český svaz žen, Klub naděje, Domácí hospic Vysočina, o.p.s., Krajská hygienická stanice Kraje Vysočina, Státní zdravotní ústav, Eko-kom.

Den záchranářů Termín: 7.9.2023

Školáci zavítali v rámci výuky na Náměstí, kde se ve čtvrtek 7. září odehrál další ročník Dne záchranářů. Mimo hojného počtu žáků přišla i široká veřejnost se zájmem o ukázky techniky a zásahů. Obojí předvedly složky Integrovaného záchranného systému Kraje Vysočina. Akci zahájil moderátor, který předal slovo starostovi města Alexandrovi Kaminarasovi. Pan starosta vyzdvihl důležitost události a poděkoval zástupcům Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina, Hasičského záchranného sboru Velké Meziříčí, Policie ČR, Městské policie Velké Meziříčí a BESIPu Kraje Vysočina za jejich účast.

Ukázky zahájila zdravotnická záchranná služba, kdy za pomoci hasičů a policie zachraňovala poraněného chlapce. Ten se údajně nerozhlédl při přecházení a vešel na vozovku do trasy jedoucímu automobilu. Následovalo slaňování z plošiny vysoké více než 20 metrů, které si vzali na starost třebíčští hasiči. Předvedli i šplh po laně zpět na plošinu a následné slanění až na zem. Moderovanou část akce zakončili tradičně policejní psovodi, kteří s německým a belgickým ovčákem předvedli nejen základní povely, ale i vyčuchání předmětu a osoby.

Po dobu poslední půlhodiny si měli přítomné děti i dospělí možnost prohlédnout techniku všech složek, vyzkoušet si první pomoc na figuríně či se dozvědět více o bezpečnosti na silnici ve stánku Policie ČR a BESIPu.

Cílem akce bylo nejen děti naučit správně reagovat v různých krizových situacích, ale také poznat zblízka práci záchranářů, kteří denně zachraňují zdraví a životy druhých.

Den záchranářů uspořádalo Zdravé město Velké Meziříčí ve spolupráci s Krajem Vysočina. Na ukázkách se podílely Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, Hasičský záchranný sbor Velké Meziříčí, Policie ČR a Městská policie Velké Meziříčí a BESIP Kraje Vysočina.

Kola pro Afriku

Termín: 12.9.2023

Zdravé město Velké Meziříčí se v letošním roce opět zapojilo do projektu Kola pro Afriku a zorganizovalo tak dobročinnou sbírku pro děti v Gambii. Celkem se vybralo 140 kol.

Své vyřazené bicykly mohli lidé darovat v úterý 12. září v areálu sběrného dvora Technických služeb Velké Meziříčí v čase od 12. do 16. hodin. Odevzdávala se kola v jakémkoliv stavu, klidně i nepojízdná.

Darovanými koly chceme těmto dětem umožnit cestu ke vzdělání. Pomáhat potřebným není povinnost, je to ctností otevřeného člověka. Pomáhat potřebným přináší své plody na mnoho stran. Z reakcí české společnosti na projekt Kola pro Afriku a obecně pomoc druhým vnímáme, že otevřenost pro potřeby druhých v nouzi je přirozeností člověka.

Darováním kola to pro členy týmu pouze začíná. Kola se sváží, třídí, opravují. Poté se kola, náhradní díly i servisní kufry nakládají do kontejneru a ten pak putuje na loď. Nastává další fáze, a to výběr škol zapojených do projektu, školení mechaniků a nejpříjemnější část celého projektu, což je slavnostní předání. Ve skutečnosti taková cesta od českého dárce po gambijské dítě trvá půl roku.

Evropský týden mobility a Evropský den bez aut

Termín: 16.9. – 22.9.2023

Evropský týden mobility, který proběhl od 16. do 22. září, propagoval heslo „Kombinuj a jed“.

Do akce se jako každoročně zapojilo Zdravé město Velké Meziříčí a neziskové organizace Chaloupky o.p.s. Velké Meziříčí, Kopretina – centrum pro rodiče s dětmi, Dóza – středisko volného času, školy i soukromí podnikatelé, kteří se podílejí na obsáhlém programu.

Letos připravili koordinátoři s místními organizacemi questovou procházku, orientační běh, malování na silnici, divadlo i hravé a poučné odpoledne na dopravním hřišti, které si pro děti připravila Dóza – středisko volného času. Pro zájemce se konal také cyklistický výlet Nesměřským údolím. Quest „Velkomeziříčská hledačka“ mohli zájemci absolvovat do konce měsíce října, na úspěšné luštitelé čekala v turistickém informačním centru drobná odměna.

Vánoční bruslení

Termín: 27.12.2023

Tradiční Vánoční bruslení se Zdravým městem se uskutečnilo 27. prosince 2023, které se konalo na zimním stadionu. Milovníci zimních sportů měli možnost v části ledové plochy volně bruslit a v části plnit dovednostní disciplíny. Hodinu a půl dováděli dospělí i děti obdržel každý díky komisi Zdravého města Velké Meziříčí drobný dárek.

6 PLÁNOVÁNÍ S VEŘEJNOSTÍ

II. Komunitní plánování sociálních služeb ORP Velké Meziříčí

Město Velké Meziříčí se v roce 2014 inspirovalo jinými městy a na základě rozhodnutí politických orgánů zahájilo plánování sociálních služeb na principu komunitní spolupráce všech zainteresovaných partnerů v sociální oblasti. V rámci tohoto procesu byly ustanoveny 4 pracovní skupiny. Své aktivity také zahájila řídicí skupina pro Komunitní plánování sociálních služeb, které se účastní zástupci města, poskytovatelé sociálních služeb, uživatelé sociálních služeb, občané i další aktéři – např. konzultanti a odborníci.

Komunitní plánování sociálních služeb ORP Velké Meziříčí se uskutečnilo 13.4.2023 za účasti veřejnosti. Cílem komunitního plánování je zejména posilovat sociální soudržnost komunity, podporovat sociální začlenění a předcházet sociálnímu vyloučení jednotlivců i skupin.

Participativní rozpočet

Město Velké Meziříčí se v roce 2022 rozhodlo zapojit veřejnost v rámci participativního rozpočtu do rozhodování o rozvoji obce. Každý mohl podávat své nápady, co za danou částku zrealizovat. U podaných projektů město posuzovalo proveditelnost. V rámci participativního rozpočtu Rada města schválila 300.000,- Kč. V termínu od 14. února do 15. března občané zasílali svoje podněty. Město přijalo 12 návrhů, z nich pracovníci investorského oddělení 9 vyhodnotili jako realizovatelných. O tom, který projekt se z vyhodnocených projektů uskuteční, rozhodli občané prostřednictvím hlasování. Největší množství hlasů dostal návrh „Dřevěná lávka přes řeku Balinku“. Během prověřování záměru vyplynuly nové podmínky, které realizaci prodražily. Návrh však nepřijde vniveč. Projekt na přemostění do Balinského údolí bude připraven do rozpočtu na rok 2023. Z participativního rozpočtu se proto zrealizuje návrh, který se v hlasování umístil na druhém místě „Relaxační zóna – náplavka“. Výsledkem participativního rozpočtu tak v podstatě bude realizace hned dvou návrhů. Náplavka na soutoku řek a lávka přes Balinku se připraví k realizaci v roce 2023.

Realizace návrhu „Relaxační zóna – náplavka“ se konala v průběhu roku 2023, proto nebyla v tomto roce veřejnost zapojena v rámci participativního rozpočtu do rozhodování o rozvoji obce.

7 GRANTOVÝ PROGRAM ZDRAVÉ MĚSTO 2023

Zastupitelstvo města na svém zasedání dne 13. září 2022 schválilo Grantový program Zdravé město – Město Velké Meziříčí na rok 2023. Doba pro předkládání žádostí byla stanovena od 1.11.2022 do 16.1.2023. V požadovaném termínu bylo předloženo celkem 10 žádostí:

Farní sbor Českobratrské církve evangelické ve Velkém Meziříčí – Večer s hostem 2023, 14. ročník

Výchovný ústav, základní škola, střední škola a středisko výchovné péče, Velké Meziříčí – Cyklistikou za zvýšením kondice – cykloturistická akce

Kynologický klub Velké Meziříčí, z. s. – Zdravě se psím parťákem

Základní škola Velké Meziříčí, Školní 2055, příspěvková organizace, Velké Meziříčí – Prevence sociálně-patologických jevů žáků 5.-9. tříd na Základní škole Školní ve Velkém Meziříčí

Mgr. Michaela Žaba Dvorská – Cyklus 5 přednášek na téma výživa a zdravý životní styl

Římskokatolická farnost Velké Meziříčí – Aktivizace mobilně hendikepovaných seniorů

Mateřská škola Velké Meziříčí, Čechova 1523, příspěvková organizace, Velké Meziříčí – Velkomeziříčské školky v pohybu

Základní škola Velké Meziříčí, Oslavická 1800/20, Velké Meziříčí – Nový třídní kolektiv

Základní škola Velké Meziříčí, Sokolovská 470/13, příspěvková organizace, Velké Meziříčí – Kruh 2023

Chaloupky o.p.s., školská zařízení pro zájemce a další vzdělávání – Rozšíření zázemí pro chov domácích zvířat v ekocentru

Všechny žádosti odpovídaly podmínkám Výzvy Grantového programu Zdravé město – Město Velké Meziříčí 2023. Komise Zdravého města a MA21 dne 14. února 2023 jednotlivé žádosti projednala a dle kritérií pro hodnocení žádostí (bodového hodnocení) doporučila schválit požadované částky.

Všech deset odevzdaných projektových žádostí, mělo požadovanou výši podpory od města 9.000, -- Kč. V pravidlech výzvy je uvedeno, že finanční prostředky může získat žádost hodnocená s dosažením minimálního počtu 50 bodů, max. je 75 bodů dle kritérií. Všechny projekty byly komisí ohodnoceny v rozmezí od 68 do 74 bodů a byly doporučeny na výši podpory dle požadavku, tj. 10 x 9.000, -- Kč.

8 MEDIALIZACE ZDRAVÉHO MĚSTA A MÍSTNÍ AGENDY 21

Medializace projektu Zdravé město, místní Agendy 21 a aktivit podporující zdraví obyvatel a udržitelný rozvoj je zajišťována v místních médiích, např. v měsíčníku Velkomeziříčsko i na jeho webu, na webových stránkách a na Facebooku města. Podrobné informace o výstupech Zdravého města Velké Meziříčí (pozvánky na konané akce, zprávy a fotografie z akcí) byly průběžně zveřejňovány na webových stránkách města v sekci „Zdravé město a MA21“. Dále je využíván místní rozhlas a výleповé plochy města.

9 AKREDITOVANÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Akreditované vzdělávání je zaměřeno jednak na prohloubení potřebných znalostí koordinátora, vedení města a pracovníků úřadu v oblasti Zdravého města, místní Agendy 21 a udržitelného rozvoje a jednak na vzdělávání veřejnosti. Vzdělávání má připomenout principy

udržitelného rozvoje a jejich zavádění do praxe při zohledňování místních poměrů. Cílem je zajištění dlouhodobě vysoké kvality života a životního prostředí ve městě při vysoké míře zapojení veřejnosti.

Dne 8. prosince 2023 proběhla přednáška vedená Doc. RNDr. Pavlem Nováčkem, CSc. na téma Udržitelný rozvoj a jeho alternativy určená pro management, politiky a pracovníky úřadu. Dlouhodobě udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který uspokojuje potřeby současnosti bez ohrožení budoucích generací uspokojovat jejich vlastní potřeby. Může být dosažitelný, když dokážeme změnit naše současné hodnotové orientace, když dokážeme prosadit ekonomické nástroje napomáhající životnímu prostředí a udržitelnému rozvoji, když dokážeme vytvořit nové technologie, které budou úsporné a více efektivní, když dokážeme vybudovat efektivní stát i samosprávné jednotky na úrovni obcí a regionů a domluvíme se na základních principech nadnárodního, resp. globálního řízení. Alternativou je udržitelný ústup, protože naše životní úroveň (resp. spotřeba energie, surovin a produkce znečištění) není dlouhodobě udržitelná. Udržitelný není ani počet lidí na planetě. Nežádoucí vývoj by pak představoval společenský rozvrat doprovázený chaosem a anarchií (kolaps společnosti). Všechny tyto vývojové trendy mohou reálně nastat. Naši budoucnost nemůžeme přesně poznat (předpovědět), můžeme ji však ovlivnit. Jaká tedy bude budoucnost, záleží do značné míry na nás.

Akreditované vzdělávání koordinátora

Povinností koordinátora vyplývající z naplňování Kritérií MA21 je min. jednou ročně absolvovat akreditované vzdělávání. V loňském roce se koordinátor Zdravého města Ing. Bc. Josef Švec a jeho asistentka zúčastnili akreditovaného školení „Program Zdravé město – plánování a řízení obcí k udržitelnému rozvoji“ s přiděleným číslem akreditace AK/PV-926/2022 a AK/VE-443/2022 od MV ČR. Taktéž absolvovali vzdělávací programy pořádané NSZM, které většinou probíhaly on-line.

10 MA21

V rámci Auditů udržitelného rozvoje se Velkému Meziříčí na podzim roku 2023 podařilo obhájit kategorii „B“, které dosáhlo v roce 2020.

Velké Meziříčí obhájilo svou pozici mezi nejlépe hodnocenými městy v činnostech vedoucích k udržitelnému rozvoji. Dne 8. listopadu 2023 proběhla na městském úřadě obhajoba kategorie B kritérií místní Agendy 21 (MA21). Nejenom v rámci agendy Zdravého města posuzovali experti z Pracovní skupiny MA21 při Radě vlády pro udržitelný rozvoj dlouhodobou práci jednotlivých odborů úřadu. Audit deseti oblastí v rámci mezinárodní dohody o udržitelném rozvoji:

- Správa věcí veřejných a územní
- Životní prostředí
- Udržitelná výroba a spotřeba
- Doprava
- Zdraví
- Místní ekonomika a podnikání
- Vzdělávání a výchova
- Kultura a volný
- Sociální prostředí
- Globální odpovědnost

V roce 2021 a 2022 město Velké Meziříčí nadále plnilo všechna kritéria kategorie „C“ a pro kategorii „B“ odeslalo „Průběžnou roční zprávu k plnění podmínek a doporučení expertního týmu“.

Proces ukázal, že Velké Meziříčí se v posledních letech rozvíjí udržitelným způsobem.

11 ZÁVĚR

Město uplatňuje metodu kvality MA21 prostřednictvím projektu Zdravé město. Postup do kategorie C před deseti lety značí, že kroky k udržitelnému rozvoji činí dlouhodobě. Cílem systematické práce radnice je zapojit veřejnost do rozhodování o dění ve městě, pracovat na zlepšení kvality strategického řízení města a uplatňovat principy udržitelného rozvoje ve všech oblastech činnosti nejen městského úřadu, ale města celkově.

V roce 2001 Velké Meziříčí vstoupilo do Národní sítě zdravých měst a následně v roce 2010 postoupilo do kategorie C. V roce 2020 dosáhlo druhé nejvyšší kategorie B, kterou v roce 2023 úspěšně obhájilo.